

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

(א) לעיל עב: מיר יב:
(ב) נלקמן עו: (א) ש"ך
עד לף עד: (ד) ז"כ
ש"ך לף הקודם, (ה) וכל
זה טעות הדפוס: (ו) ש"ך
לע"ב.

תורה אור השלם

1. קל נדר וכל שבעת
אסור לענות נפש אישה
יקיימו ואישה יפרנה:
במדבר לו יד

הגהות הב"ח

(א) נ"ב מדקתני בין
שפעה: (ב) רש"י ד"ה
ומאי תנא כוונת דרבי
אמי ממאי: (א) ד"ה
מתמינן וכו' דטעמא וכו'
מדקא קרי ליבנה אשה
אלמא וכו' ומדקאמר
הבא דאיכא כלי' וסד"א:
(ד) ד"ה מיחל וכו' משום
דהפר:

מוסף רש"י

כל הנדרים כו' הרי הן
קיימין לא אמר כלום.
דעיינן לא בא הנדר לעולם
והיך יוכל לקיימו (ועוד
ע"ב): לא בא לכלל הקם
לא בא לכלל הפר.
הלך לא מי מפרי אלף
לאחר שזכה שאל לכלל
הקם (לקמן ע"ו).

פירוש הר"ש

דקתני בין שעשה
בה מאמר. מכלל
דשמעיה ליה ל"י אלעזר
דאידי בשעשה בה
מאמר: דקתני משנכנסה
לרשותו. דמשנא' לרשותו
אמר שכבר ש' לו חלק בה
היינו ממאי: מתני' הרי
הן קיימין לא אמר כלום.
כדפרישתי לעיל דהוה ליה
אמר שכבר ש' לו חלק בה
קיום טענות לפי שש
נדריש שלא יחפון וכו'
אלעזר ממין פירש א"ר
עד טעם אמר שקיים
נדריש שכל לנלל איסור
מאחס שאל צאו לנלל
איסור מהו יריבית א"ר
לעטם הראשון דהא רבנן
קאמרי דנדריש דלעמיר
דשאל צאו לנלל הקם לא
צאו לנלל הפר ומנא ליה
לרבנן דנדריש שלעמיר שאל
צאו לנלל הקם דהא לא
אמרו ק"ו אלף ע"כ משום
דהוה מנו קיום טענות:
את שבאו לכלל הקם.
היינו נדריש שכבר חלו:
נ"ב מחל חיילי ובבבלי.
אותם נדריש שהפר כבר
לאשמו כשנדריש אותם חלו
ומנעטלו לאתרי או לא
חיילי כלל:

ומאי טניא כוונתיה (א). ממאי משכחינן הכא דתניא כוונתיה דר' אמי דכשעשה בה מאמר פליגי: **מדקתני ר"ע אומר כלום חלקנו בין יבם כו' בין שעשה בה מאמר כו'.** מכלל דשמעיה ליה לר"א דאמר דכשעשה בה מאמר יפר ואהכי מהדר ליה ר"ע הכי: א"ג. מדקאמר ר' אלעזר ברישא משנכנסה לרשותו נגמרה לו אשה שיש לו חלק בה וכו' אינו דין שמגמר לו ואי דלא קדיש דלא עשה בה מאמר מאי נגמרה לו איכא: **אי אשה מודה.** שפילו עשה בה מאמר שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה הלכך לגבי נדריש נמי לא הוי כארוסה ואהכי אינו יכול להפר לה: **מפנישין נמי דיקא.** כרבי אמי (א) טעמא דר"ע דאמר צברייתא וכשאר דברים כן נדריש משום סקילה הוא דקאמר: **דקתני אין היבמה גמורה לאישה.** מדקא קרי לה ליבמה אשה אלמא כשעשה בה מאמר עסקינן ומדאמר הכי דאיכא נמי להקיש לארוסה שמע מינה דמשום סקילה הוא דקאמר ר"ע דאינו מפר כשם שמפר לארוסה: **מתני' הרי הן קיימין לא אמר כלום.** דנדריש שאל צאו לעולם אינו יכול לקיים: **שצאו לנלל איסור.** שכבר נדריש וקא חייל עלה אפילו הכי מפר כ"ש דמפר אותן שאל צאו לנלל איסור כשיצאו דעדיין לית בהו מששא. אכל לעינן קיום אי אפשר שידון כך דנדריש שכבר צאו לנלל איסור דין הוא שיקיים הלכך לא אמר כלום לדברי הכל: **אם שאל צא לנלל הקם.** שעדיין לא צאו לעולם ואי אפשר לקיימו דקתני דכי אמר הרי הן קיימין לא אמר כלום: **עלה אינו צא לנלל הפר.** דאינו יכול להפר: **גב' מיחל חיילי.** עלה ובטלי לאתרי משום (י) דהפרה קודם לכן: או **דלמא לא חיילי כלל.** דהפרה דעבד קא מהניא דלא חיילא עלה שום נדר: דאי

טניא כוונתיה דר' אמי. דלוקמה [עד.] להא דר' אלעזר כשעשה בה מאמר: **מה אשה שאין לו חלק בה עד שלא סבא לרשותו.** דהיינו ארוסה: **משצא לרשותו.** היינו משקדשה והיינו לינא דמשצאת דאלו נשואין צלשון כניסה מדכר לכו תנא דמתנן (לעיל עג:) **עד שתכנס לרשותו: נגמרה לו.** לענין הפרת נדריש דמפר בשותפותיה לזכ: **אשה שיש לו חלק בה עד שלא סבא לרשותו.** דהיינו יבמה שהיה לו חלק בה משום זיקה קודם שעשה בה מאמר: **משצא לרשותו.** דהיינו כשעשה בה מאמר אינו דין שתגמר לו ויהא זכאי יבם להפר נדריה בשותפות: **כשאר דברים כן נדריש.** משאר דברים אמה למד שאין היבם מפר נדריה שהרי לשאר דברים אינה כארוסה ואפילו עשה בה מאמר וכדמפרש לקמן אף להפרת נדריש כן שאינה כארוסתו ואינו מפר נדריה אפילו בשותפות: **הכל עליון כן עזאי.** על עצמו היה דואג מפני שלא שימש את ר"ע (ד): **מאי טניא כוונתיה דר' אמי.** דלוקמה בשעשה בה מאמר היכא טניא כוונתיה: **דקתני בין שעשה בה מאמר.** אלמא שמעיה ר"ע לר"א דכעשה בה מאמר מיירי: **אי נמי מרישא.** דקתני משנכנסה לרשותו נגמרה לו. האי לינא לא דוקא דהוה ליה לאתויי אשה שיש לו חלק בה עד שלא סבא לרשותו

משצאת לרשותו אינו דין שתגמר לו אלא ריש מילתא נקט: **מאי כשאר דברים כן נדריש דקתני.** מאי נינהו אותן דברים דקא יליף נדריש מינייהו: **שאיין חייבין עליה סקילה.** שאין חייבין על היבמה סקילה ואפילו עשה בה מאמר. אלמא לא עדיף מאמר דיבמה כקדושין לארוסה: **מפנישין נמי דיקא.** דמחויב סקילה קא מייתי ראייה: **כשם שארוסה גמורה לאישה.** דארוסה כסקילה א"ר זייתה: **ורענבין הלכה קי"ל כר"ע** דאינו מפר לא לאחד ולא לשנים דלע"ג דק"ל י"ש זיקה ולעיל פרישנא טעמא דר"ע משום דקצירא ליה אין זיקה איכא למימר ה"מ מקמי דלייתי לה הך צרייתא אכל צתר דלייתי לה חזינן דאפילו צבירה ליה לר"ע דיש זיקה מני אמר דלא יפר לפי שאין היבמה גמורה לאישה שאין חייבין עליה סקילה כנערה המאורסה וכיון דקלסיה בן עזאי לר"ע וחיניהו לר"א ור' יהושע דיינא דלא אהדרו ליה מידי נקטינן כוונתיה וכן פסק הרמב"ן ז"ל. ומסתפקא לי כיון דיבם לא מצי מפר אב צמקוס יבם מן הארוסין אי מצי מפר או לא ולא ידענא אכרעותא צהא מילתא. מיהו מסתברא לי דנדריש שנדרה צבית אביה או צבודה ארוסה מצי מפר לה דהא כל היכא דליכא ארוס מה בעל נמרוקה רשות לזכ ואכל כיון דלא זכי יבם צנדרי יבמה כמאן דלימיה דמי. וממה שפרשמי למעלה (דף ע"ב): **כשם רבותי בעלי המוס' ז"ל** כההיא דב"ש סברי צנדריש נמי שגראו לארוס נמרוקה רשות לזכ נ"ל כן דהא לפי פירושם ז"ל טעמייהו דב"ש משום דכיון דנראו לארוס ראשון לא זכי צהו ארוס אחרון וא"ע דלימיה לארוס אחרון כמאן דלימיה דמי וכיון דכמאן דלימיה דמי קם ליה אב כאליו אימיה צבתי נפשי וליכא ארוס לדידן נמי ציבם כיון דלא זכי צנדרי ארוס ראשון אב מצי מפר. מיהו צנדריש שנדרה צרשות יבם אכתי מספקא לי. והו מה שגמרה לי צהו ולענין מעשה אר"ך עינין וצדיקה צנדרי הראשונים ז"ל: **מתני' האומר לאשמו וכו' מכאן ועד שאבא ממקום פלוני.** מאותה שעה שאבא ממקום פלוני. והיינו דקתני מכאן ולא קתני מיום זה לפי שאין דעתו אלא מיום שיבא ממקום ומש"ה לא מפר לה מהשתא דחייש דלמא בעודו אכלה תדור נדריש שירצה צקיימן וכדפרישית לעיל (דף ע"ג). צההיא דהאומר לאפוטרופוס: **הרי הן קיימין לא אמר כלום.** דדוקא לענין הפרה אמר ר"א מופר משום ק"ו דידיה דמפרש ואולי (א) (ולענין הקמה אדרבה היא הנותנת) אם הפר נדריש שצאו לנלל איסור שהם חוקים ציותר שכבר חלו לא יפר נדריש שאל צאו לנלל איסור ולא חמירי כולי האי אכל לענין הקמה אדרבה דנהי דאשכחן דנדריש שחלו דחמירי מצי לקיימי מאלן לימא לן הכי צנדריש שעדיין לא חלו דלא אלימי: **אם שאל לנלל הקם.** נדריש שחלו: **לא צא לנלל הקם.** נדריש שחלו: **לא צא לנלל הפר.** דלע"ג דאיכא ק"ו צעל כרחק הקישן הכתוב: **גב' לר"א מיחל חיילי ובטלי.** לר"א דאמר דמצי מפר נדריה קודם שתדור מי אמרינן דאותן נדריש שנדרה לאחר הפרה חיילי דהפרה לא מעכצא צהו ומיהו בטלי להו מיד או דלמא לא חיילי כלל כיון שהפר לה קודם שנדרה: (א) **דאשפיש אחרינא צהדין נדרא.** כגון שנדרה היא צמיר וצא אחר ואמר ונמי כמיהו אי אמרת חייליין ובטליין הויא תפסיתא דנהי דבטלי להו מיד אפי' הכי כיון דחיילי מצי מתפיש צהו דכי אמר ואני כמיהו אהריני מירה דקאמרה קאמר ואי לא חיילי ליכא חששא הלכך לא הויא התפסה. ומקשו הכא ואפי' תימא חייליין ובטליין היכי מצי מתפיש מאי שאל ממאי דבעיא לן צריש מילתיין (דף י"א): היכא דמנח צשר שלמים לאחר זריקת דמים קמיה והתפיש ציה צשר אחר ואמר זה כיה דאיבעיא לן אי צדמיעיקרא קמתפיש ואסור או צדהיתרא דהשתא קמתפיש וצרי ומתקנא צדהיתרא קמתפיש איכא למימר דלא דמי דשאני התם דאמר זה כיה ומש"ה אמר דכמו שהוא זה עכשיו קאמר אכל הכא שזו אומרת הריני מירה והאי מתפיש צה ואמר ואני משמע ודאי דצמירות דקאמרה קמתפיש והכי מוכחא סוגיין דמירות שנכתוב צמקוס צ"ד. ומקשו תו הכא ונהי דחיילא התפסה מאי הוי נימא דכיון דאתפיש צה כי אצטיל נדרא קמא אצטיל נמי האי דיינא דמתפיש הכי הוא דמתנן צפ' מי שאמר (מיר כ:) הריני מיר ושמע צמירו ואמר ואני כולן מירין הותר אחד מהן הותרו כולן ולעיל נמי צפ' ד' נדריש (דף ע"ו. וכו. צמננה) אמר דצשתלאן זה צהו הותר הראשון הותרו כולן ולא קושיא היא כלל דלא איתמר הותר א' מהן הותרו כולן אלא צהיתר חכם שעוקר הנדר מעיקרו הלכך כל שהותר א' מהן אגלי מילתא שאלה היה כאן נדר מעולם וצטלה לה התפסה צבתרא אכל צעל שאינו עוקר למפרע אלא מכאן ולהבא אע"פ שהותר הראשון אינן צאיסורייהו קיימי שאין התפסה שלהם צטלה צכך וגמרה היא צהדיח

נ"ב איבעיא להו [לר"א] מיחל חיילי נדרי אשתו ובבבלי. פי' כשהפר לה נדרי' שעמדה לידו [ומחל חיילין] ובטלי, מי אמרינן דחיילי ובטלי אחר שחלו שהרי הפר:

כ"ט א ב מ"י פ"ג מהל'
נדריש הלכה ט סג
לאין רמב"ט טו"ע י"ד
סימן רל"ג סעיף כ"ח:

תוספות

מאי טניא כוונת' דר' אמי. מאיזה דבר מן הנדרים [מיימי ראייה] דר"א בשעשה מאמר קאמר: דקתני ר"ע בין שעשה בה מאמר ב"י. אלמא שמעיה לר"א דכשעשה מאמר ק"י: א"ג. מרישא. למדו כ"י אמר, מתקני משנכנסה לרשותו כו' עד משצאת לרשותו אינו דין שתגמר לו, משצאת לרשותו דיבמה. והלמנו אינו מציא כ"א מחלת הדבר דנגמרה, ואית דגביה [א"ג] מסופאן דיבמה קסמינן. אלף פשוט: כשעשה מאמר אידי: מאי וכשאר דברי' דלעיל (ע"ד): שאין חיילי עליה סקילה. גם אחר שעשה בה מאמר, ויבו ציזם ויבם) [בין צבתי יבמין ויבן ציבם] אהי, אלמא לא נגמרה ליבם כשאר אשה ע"י המאמר, כמו כן לא יפר לה: מתני' נ"ב דיקא. שראית ר"ע מטעם [שזינה] נגמרה לחיוב סקילה, דקתני אין יבמה גמורה לאשה, מדחיבר אשה (ולא) [ובס] הוכרי ארוסה שמעו שמסקילה למד, אפי' עם האכל לא יפר דאפי' כארוסה לא חשיב ליה ר"ע. ותימי כיון דלר"א מאמר קונה קנין גמור כב"ש ור' יהושע לכאורה כב"ש וצ"ש קונה מן התורה דרש"י (ע"י קדושין י"ג) ולקמה דברים (ה), ור"כ אמאי אין חיילי עליה סקילה, ומאי קאמר ר"ע לר"י אז אמה מודה שאין חיילי עליה סקילה: מתני' האו' לאשמו בל נדרי' שתדורו מכאן עד שבאבו. פי' מאותה שעה (שאתם) [שאלת] עד שאבא: הרי הן קיימין לא אמר כלום. לפי שאינו גומר צביתו לקיים, שיש נדרי' שלא יחפון צקיימן, הלכך ה"ל צקיימין טענות, לשון הקובץ. מיהו היה יכול לפ' דלכך לא א' כלום דטעמי' דר"א דמפריש משום ק"ו ולא שייך גבי קיום, דדין הוא דמקיים נדרי' (כמו) [בין] שצאו לנלל איסור אכל אותם שאל צאו לא יקיי דנדרי' הם (ואם) [ואפי'] אחר שקיים יפר. אכל צריך צפירושו צמנר דמלתא דתנן שאמרו את שאל לנלל הקם צא לנלל הפר, ומדרי' דלעמיר אותם צבאם לנלל הקם, ולא אית להו ק"ו, אלף ע"כ טעמא משום דהוי קיום טענות: אב מפר נדרי' שבאו [לכלל] איסור. נדרי' שחלו כבר: לא יפר שלא בא לכלל איסור. שאל צאו עדיין: את שבא לכלל הקם. דהיינו נדרי' שחלו: ואת שאינם באים לכלל הקם. אותם שאל נדרי' עדיין אינו יכול להקים ליה, דהוי קיום טענות:

(א) רש"י ד"ה שאין וכו' משנדר שאין אדם: (ב) ד"ה ע"א מ"ר ומה אדם שאין מעלה את: (ג) ד"ה מליל וכו' נעט בטומאה: (ד) ד"ה ע"א ומה מקוה שמעלה וכו' על שם שהחכם מתיר את הנדר כמקוה המטטה את הטמא והכי פירושו ומה חכם שמעלה הקמה וכו' קודם שתדור שלא תהא הנדר חל הס"פ.

תוספות

בגון דאתפיש אחריתא בהדין. דלמרה הריני מורה ושמע אחר וכו' ואני אי אמרת חיילי הוי תפיסותא. וכו' [מירן]. ונהי דמדי שנהל מירי הופר הנדר מדי שהרי הופר כנה, שמה ליט מופר תקף לנדר? [אלא] עד תוך כדי דבור (בבב) שאמא מופר לאו, ואומו נמדי או, מדי [אחר] שנדהי ואני איני אומו שמד אי ואני כמו עיקרה, כיון דחל כלל הוי מיר, דע"כ לא אצטית לרמי כד חמי בפ"ק (לעיל יא:) בבבא אחר ויקפה אי צניקרה מתפיש או כדשתתא אלמ משום דא' סתם הרי זו כאלוהי תמידי שנוקב עליה מה, אבל אי הוי זו בעיקר דלוהי תמידיה הוי זה התפסה לא מעליא, ופי לא חיילי כלל לא הוי התפסה וליה מתמא, מה: ש"מ לא חיילי. ודמיין מן קמי שאינו גלויס אינו משמעל עולמ, לא יפאו, שאלו קמי, עדיין לא צאו אבל איכי למימר עדיין שיבאו: בדי במקום שאינו מפר נדרי עצמו בשידור. שהוא אינו יכול להסיר נדרי עצמו דכתיב (נמדבר ז) לא יתל דבור: מפר נדרי עצמו עד שלא ידור. כדאי לעי' פ' ד' נדרים (בב: ר"א או' עמוד דבר' וכו' וכו' כל נדרי' שאני עתק לדורי הוי צטלי: שיבוי להפר נדרי אשתו: משתדור: כדכתי' (נמדבר ז) ואם הכרי יפר: דאשתו דרבי' דיליה ב'. הבר שאינו דומיא דהבר נדרי עצמו עד שלא ידור: מה הוא [דלא] חיילי. שאלמלא [חיילין] לא היה יכול להסיר, שהרי אינו מיתל לעצמו כדכתי' (שם) לא יתל: לא הא בראיתא והא בראיתא. דלע"ג נדרי עצמו לא חיילי איכי למימר דשמה נדרי אשמו חיילי. וא"ת כי דליף ממדי עצמו דלא חיילי, כמו כן נדרי אשמו דלא חיילי, י"ל דלדברה [כיון דלא] אשמוע' (א) שם זו להפר נדרי (אמ) אשמו עד

ע"ה:

ר"ן

צדיק צדיק פ' מי שאמר הריני נזיר (מיר כא): דגרס התם אצטעיל להו בעל מיעקר עקר או מיגז גיז למאי נפקא מינה לאשה שנדרה צניזר ושמעה חברתה ואמרה ואני ושמע בעלה של ראשונה והפר לה אי אמרת מיעקר עקר הויא נמי אשתריא ואי אמרת מיגז גיז הויא אשתריא וחברתה אסורה:

פ"ט אמר להם ר' אליעזר אם הפר נדרים שבאו לכלל איסור וכו' ש"מ לא חיילין. נראה צעני דמש"ה משמע ליה דלא חיילין נהי דלישגא דהפרה מעכבא ביה שלל יצואו והא אי אמרת לא חיילין איתיה לק"ו דאי הפרה מצטלת נדרים שחלו כבר כ"ש דמעכבא שלא יחולו אבל אי אמרת דחיילין וצטלין מאי ק"ו כיון דחיילין הרי צאו לכלל איסור. ומהדר ליה אם איתא דקאמרת הוה ליה לתנא למיתגא שאין צאין דהאי לישגא משמע דהפרה מעכבא ביה שלל יצואו והא לא קתני הכי דשלא צאו קתני דמשמע הלכך על כרחך תנא דמתני' סבר דחיילין וצטלין ואפילו הכי איכא ק"ו דאם הפרה מצטלת נדרים שבאו לכלל איסור ולא היתה הפרה עמהם כל שכן שיפר נדרים שולדו צוממן עמהן דהיינו הפרת הבעל: **הא שמע ומה במקום שאין מפר נדרי עצמו**

משידור. כדכתיב לא יתל דצרוי^(א) אבל אחרים מוחלין לו מפר נדרי עצמו עד שלא ידור כדאמרין צפ' ארבעה נדרים (לעיל בב:). הרוגה שלא יתקיימו נדריו יעמוד צר"ה ויאמר כל נדרים שאני עמיד לידור יהיו צטלין: **מאי לאו דאשמו דומיא דיליה**. דבההוא גוונא גופיה דמתיר נדרי עצמו דהיינו שלא יחולו כלל דאין ר' אליעזר ק"ו לנדרי אשתו מה הוה דלא חיילין דאי הוו חיילין הוה צריך היתר חכם אף אשמו נמי דלא חיילי כלל: **הא כדאיסא והא כדאיסא**. אע"ג דר"א יליף ק"ו מנדרי עצמו לנדרי אשתו לאו דמדמי להו לגמרי דדידיה לא חיילי כלל ודאשתו חיילי ואפילו הכי שפיר יליף ק"ו. וקשה צעני וליגמר נמי מק"ו דידיה שלא יחולו נדרי אשתו כלל כשם שאין חלין נדרי עצמו ונראה לי דלא מני למידן הכי משום נדרי עצמו היינו טעמא דהיכא דאתני מעיקרא לא חיילי כלל משום דכיון דשכח תנאו צבעת נדרו ה"ל נדר צבעות ולא חייל כלל משא"כ נדרי אשתו דליכא למימר הכי אינא מיחו לענין שיהו מופרין נדרי אשתו לאחר שיוולו שפיר אילך למידן ק"ו דכיון דצנדרי עצמו אשכחן דטעותא דקמי נדרו מצטל נדריו קודם שידור ואפילו הכי ההוא גוונא גופיה לא מצטל להו לאחר שידור דהא כל נדר שהוא^(ב) נדר צפתא נדר טעות הוא דמה לי אי מצינן למימר אילו ידע מאי דאתני מעיקרא לא היה נודר ומה לי אי מצינן למימר דאילו ידע מאי דאתני מעיקרא לא היה נודר ומה לי דא ודא אחת היא אלא מאי אית לך למימר דנהי דבהאי גוונא אינו מתיר לעצמו לאחר הנדר כל שקדם ההוא גוונא גופיה לנדר הרי הוא מתיר לעצמו וכו"ש בעל דבדין הוא דינמא דבההוא גוונא דמפר לאחר שנדרה אשתו דהיינו שמפר נדריה מהפרה ואילך ולא עקר ליה מעיקרא מפר נמי עד שלא תדור שיהו חלין וצטלין. **כן נראה לי: הא שמע אמרו לו לר' אליעזר מקוה יוכיה שמעלה אם הטמאין מטומאתן ואין מצייל על הטוהרים מליטמא כך הגירסא** צמקת הספרים וצפירוש הרב ר' ברוך ז"ל. והכי אמרי ליה לרבי אליעזר היכי דנת קל וחומר שיותר הוא ראוה להתצטל מה שלא חל

איסורו

שהרי טעמא אחריתא היא אסורה עד הפרת הבעל: ה"ג וכן מלא היר"ר אליעזר בספ' רת"ס, אמרו לו לר"א מקוה יוכיה שמעלה הטמאים בטומאתם, פי' צטילה, ואינו (מועיל) [מחיל] על הטוהרים מליטמא, ששהור הטובל במקוה להנגל מלהטמא אם יטמא שוב אינה מועלת לו אותה [צטילה] ושוב מטמא כשיע בשרך, אף אי אציל בעל שאע"פ שמפר נדרי אשתו משתדור אינו מפר עד לא תדור ש"מ לא חיילי. מדלמאי ליה רבנן הכי לנדבךר הי"ל לומר במקוה כיון דמעלה טמא מטומאתו שזיל על ה'טוה' מליטמא, אלמא הכי אר"א גבי הפרה כיון דמהי לנדרי' שבאו לכלל איסור שמועיל לנדרים שלא צאו לכלל איסר' ולא יחולו, דומיא דמקוה דלמרי שהי"ל לומר שזיל על הטהור ולא מחול הטומאה:

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

רש"י

דאי אטפיש אחריתא צדין נדרא. כגון שנדרה צניזר ואמרה הריני מורה ושמע איש אחר ואמר ואני כמו כן: **ואי אמרת חיילי הוי תפיסותא**. וחיל נמי אלאיך דאתפיש נמי צבדי האי נדר: **ואי אמרת לא חיילי**. כמי שלא נדרה דמי ולא חייל נמי אלאיך דאתפיש ביה:

[ש"מ]. מדקאמר שלא צאו לכלל איסור שמע מינה לא חיילי כלל: **מי קתני שאין צאין**. דמשמע אפילו לכשהיא נודרת: **שלא צאו קתני**. משמע דעדיין לא נדרה, אבל לכשיבאו כשתדור אכתי תיבעי לך אי חיילי אי לא: **שאיין מפר נדרי עצמו** ^(א) **משידור**. שאין אדם מפר נדרים לעצמו אלא א"כ נשאל לחכם דכתיב לא יתל דצרו (נמדבר ז) ^(א) הוא אינו מיתל וכו': **מפר נדרי עצמו עד שלא ידור**. כדתנן צפרק ארבעה נדרים (לעיל בב:). הרוגה שלא יתקיימו נדריו יעמוד צראש שנהי ויאמר כל נדר וכו': **הא כדאיסא והא כדאיסא**.

נדרי עצמו לא חיילי כלל כי מצטל להו מראש השנה אבל נדרי אשתו כשהוא מקדים ומפר אותן חיילי וצטלי לאלתר הואיל ועל דעת בעלה היא נודרת. וצברייתא מפרש אמרו לו לר"א אם אמרו צבדי עצמו נכח הן צטלין כשהן צאין לאחר מכלן שכן צידו להקיס תאמר צנדרי אשתו

שאינו יכול לקיים עד שלא תדור וכו': **פ"ט אמרו לו לר"א מקוה יוכיה ומה מקוה שמעלה אם הטמאים מטומאתן**. שהטובל צו עולה מטומאתו: **איין מצייל על הטהורים מליטמא**. שאינו יכול לטבול צו על מנת שאם יגע בטומאה לאחר כך שתועיל לו האי טבילה שלא יטמא. אף בעל נמי אע"פ שמעלה נדר אשתו שנדרה מאיסור להיתר אינו יכול להציל על הנדרים שעמידה לידור שהיא מקדים להן הפרה. מדקאמרו ליה הכי על הטהורים שלא יטמא שמע מינה דלא חיילי דהכי שמיע להו מיניה דר"א דלא חיילי משום הכי קאמרי ליה צהאי לישגא על הטהורים מליטמא: **אדם שאין מעלה אם הטמא מטומאתו אינו דין שלא יציל על הטהורים מליטמא**. הכי פירושו אדם שאין מעלה את הטמאים מטומאה שאם צלע טבעת טמאה והקיאה דרך בית הריעי לא אמר דמיהו ככלי גללין ותעלה מטומאתה: **אינו דין שלא יציל על הטהורים מליטמא**. שאם צלע טבעת טהורה כדי להקיאה דרך בית הריעי שלא תקבל טומאה לאחר כן מפני שהיא כגללים שאין מייטמא וכשם שאין מצייל על הטהורים מליטמא כל עיקר כך לא יהא מועיל לו לארום כשמפר לנדרי אשתו שעמידה לידור: **ע"א מ"ר ומה אדם שאין מעלין אם הטמאין מטומאתן**. שאם צלע טבעת טמאה לו וטבל לאחר כן אינו מועיל לטבעת טבילתו דלטומאה צלועה לא מהני טבילה ואם הקיאה אחרי כן טמאה: **מצייל על הטהורים**. שאם צלע טבעת טהורה ואח"כ נטמא מצייל על הטבעת כיון דצולע היא לא נטמאה: **מקוה שמעלה אם הטמאים מטומאתן**. שאם צבלו צו טהורין אינו דין שיציל על הטהורין מליטמא דאפילו נגעו ^(א) הטהומאה לא יטמאו: **ע"א ומה מקוה שמעלה וכו'**. הכי פירושו ^(ב) שעל שם ומה חכם שמעלה הקמה שקיים הבעל שמתיר לה אין מצייל על אדם שאם ידור לא יהא נדר אדם שאינו מעלה הטמאין כו' כדפרישית צטבעת אף בעל נמי שאינו יכול להפר הקמתו אלא א"כ ישאל לחכם אינו דין שאינו מפר צנדרי אשתו קודם שנדרה שאינו מועיל כלום מה שהפר קודם שתידור שלא יהא נדרים:

אימא

ראה ממקוה דע"ג דמועיל לטומאה שעברה אינו מועיל לטומאה שעמידה לצא שלא מחול עליו:

מסורת הש"ם

- (א) [מוספתא פ"ו],
- (ב) [מוספתא פ"ו ע"ש],
- (ג) [צרכות לב], (ד) [במדבר גן], (ה) [זיל יתהל],

פירוש הרא"ש

דאתפיש אחריתא אחריתא בהדין נדרא. כגון שאמרה הריני מורה ושמע אדם אחר ואמר ואני כמותך כדי דבור ונהי דצטליה לאלתר היינו בכדי שיוכל הבעל לומר מופר ליכי ובתוך זה אמר ואני איני כגון דלמר והריני בעיקרא ופי חל המכר הוי מיר אע"פ דנתצטל לאלתר ואע"ג דמיבעיא ליה לרמי כד חתא צפ"ק (דף יא:). גבי צבא שלמיט אחר וריקה כדמעיקרא קמתפיש אי כדשתתא ה"מ צתסם אבל חס פי' דמעיקרא פשתא מעלי ואי (לא) לא חייל כלל אפי' אמר מעיקרא לאו כלום קאמר דלא חייל נדר טעוה: ש"מ לא חייל. מדקתמי לא צאו לכלל איסור: פי' קתני שאינו באין. דהוי משמע אף אחר שדור אותן איין צאין לכלל איסור כלל: שלא באו קתני. דמשמע עדיין לא צאו אבל צלע עמדין לצא כשתדור אותם: בבקום שאינו מפר נדרי עצמו בשידור. דלמרי הוא אינו מיתל אבל אחרים מוחלין לו: מפר נדרי עצמו עד שלא ידור. כדאמר בפ' ד' נדרים (דף בב:). הרוגה שלא יתקיימו נדריו של כל הנהי יעמוד צרי' ויאמר כל נדרים שאני עמיד לידור ומה שהם יהיו צטלין: מה דיליה לא חיילי. דאי חיילי לא מני להסיר עצמו: הא בראיתא והא בראיתא. דליה לא חיילי כלל אבל דליה חיילי וצטלי ואלה תקש' לך היאך לא יהא המון דומה לראיה דהכי ילפינן דכיון דמיון דמפר מרי אשתו משתדור ואלים כמו יותר מנדברי עצמו עתה יש לנו לומר דעד שלא תדור נמי חיילי וצטלי כמו משתדור: אמרו לו לר"א מקוה יוכיה שמעלה את הטמאים מטומאתן. צטילה ואינו מצייל על הטהורים מליטמא שהרי טהור הטובל כדי להנגל מטומאה אם יגע צו עין אינה מועלת לו להנגל מטומאה: אף אני אביא בעלי. אע"פ שמפר נדרי אשתו משתדור אינו מפר עד שלא תדור: שמע מינה לא חיילי. מדמיתו רבנן לר"א ראה ממקוה שאינו מצייל על הטהורים מלקבל טומאה מכלל דשמעינן ליה לר"א דהוה אמר צנדריים שהבעל מפר לה לענין זה שלא יחולו כלל ואהא מייתי

^[1] רש"י ד"ה שאין וכו' משנדר שאין אדם: (ב) ד"ה ע"א מ"ר ומה אדם שאין מעלה את: (ג) ד"ה מליל וכו' נעט בטומאה: (ד) ד"ה ע"א ומה מקוה שמעלה וכו' על שם שהחכם מתיר את הנדר כמקוה המטטה את הטמא והכי פירושו ומה חכם שמעלה הקמה וכו' קודם שתדור שלא תהא הנדר חל הס"פ